

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

**Вченою радою Національної бібліотеки  
України імені В.І. Вернадського**  
Протокол від 07.06 2022 р. № 3

**Голова Вченої ради Національної  
бібліотеки України імені В.І.  
Вернадського**

  
**Любов ДУБРОВІНА**

**введено в дію наказом генерального  
директора Національної бібліотеки  
України імені В.І. Вернадського**  
від 15.06. 2022 р. № 19/1-оси

## **ПОЛОЖЕННЯ**

**про педагогічну (асистентську) практику  
здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії  
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського**

### **1. Загальні положення**

1.1. Положення про педагогічну (асистентську) практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (далі - Положення) в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського (далі – НБУВ) регламентує порядок і форми її проходження здобувачами які навчаються в аспірантурі або здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою.

1.2. Положення розроблене відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 року.

1.3. Педагогічна (асистентська) практика на третьому освітньо-науковому рівні є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності у закладі вищої освіти та являє собою вид практичної діяльності здобувачів по здійсненню навчально-виховного процесу у вищій школі. Практика включає викладання спеціальних дисциплін професійної спрямованості, організацію начального процесу студентів, науково-методичну роботу за дисципліною, здобуття компетентностей практичної викладацької діяльності.

## **2. Мета та завдання педагогічної (асистентської) практики**

2.1. Метою практики є оволодіння здобувачами сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації та здійснення діяльності в рамках навчальної та науково-методичної роботи, набуття компетентностей щодо здійснення науково-педагогічної діяльності.

2.2. Практика має комплексний характер і передбачає забезпечення фахової діяльності за такими напрямками роботи:

а) *викладацька* – підготовка здобувача до викладання базових, професійноорієнтованих дисциплін зі спеціальності, опанування ним методичних основ принципів викладання у закладі вищої освіти;

б) *науково-методична* – оволодіння здобувачем основних принципів організації освітнього процесу, підготовки методичних матеріалів і сучасних методів викладання;

в) *науково-дослідна* – отримання навичок пошуку нових знань та їх практичного застосування в освітній діяльності;

г) *організаційно-виховна* – опанування здобувачем основних принципів організації виховної, позааудиторної та індивідуальної роботи зі здобувачами освіти закладу вищої освіти.

Практика передбачає безперервність та послідовність її проведення при одержанні потрібного обсягу практичних навичок і умінь відповідно до встановлених вимог освітньо-наукового ступеня доктора філософії.

2.3. В результаті педагогічної (асистентської) практики здобувач повинен:

2.3.1. демонструвати обізнаність щодо:

- правових та нормативних основ функціонування системи освіти;
- основних нормативних документів вищої освіти (освітня програма, навчальний план, програма навчальної дисципліни, індивідуальний план викладача тощо) та їх ролі в організації навчального процесу;

- сучасних досягнень та тенденцій розвитку наукового, навчально-методичного напрямку відповідної освітньо-наукової програми;
- основ навчально-методичної роботи у вищій школі;
- основ педагогічної культури та майстерності, сучасних педагогічних технологій;
- заходів контролю та оцінювання рівня підготовленості студентів.

#### 2.3.2. вміти:

- виконувати методичну роботу з планування та організації навчального процесу;
- формувати загальну стратегію вивчення дисципліни;
- конкретизувати мету вивчення будь-якого фрагмента навчально-методичного матеріалу дисципліни відповідно до профілю спеціальності (спеціалізації);
- розробляти навчально-методичні матеріали для впровадження педагогічної діяльності, використовувати дидактичні методи навчання;
- планувати лекційні, практичні та лабораторні заняття, складати розрахункові завдання, ситуаційні моделі, тести;
- активувати діяльність студентів до навчання та практичної зацікавленості у відповідній спеціальності;
- реалізовувати систему контролю та оцінювання знань студентів, їх ступінь освоювання навчального матеріалу;
- аналізувати труднощі, що виникають під час педагогічної діяльності, їх рішення та попередження.

#### 2.3.3. володіти:

- методикою та технологіями проведення різних видів навчальних занять; правилами поведінки в аудиторії;
- технікою застосування сучасних прийомів і методів під час проведення занять із відповідної дисципліни;
- методикою самооцінки, самоаналізу результатів та ефективності проведення аудиторних занять.

### **3. Організаційні основи педагогічної (асистентської) практики**

3.1. Загальний обсяг педагогічної (асистентської) практики складає 6 кредитів ЄКТС. Розподіл обсягу практики за видами занять здійснює кафедра.

3.2. Термін проходження практики визначається графіком освітнього процесу підготовки фахівців за освітньо-науковим рівнем доктор філософії.

3.3. Програма проходження практики визначається в індивідуальному плані наукової роботи, затверджується науковим керівником та завідувачем кафедри до якої прикріплений здобувач на період проходження практики.

#### **4. Зміст педагогічної (асистентської) практики**

4.1. Педагогічна (асистентська) практика передбачає такі види діяльності:

- знайомство з організацією навчально-виховного процесу у вищій школі;
- вивчення досвіду викладання провідних викладачів ЗВО під час відвідування аудиторних занять з навчальних дисциплін;
- розробка змісту навчальних занять, методична робота з дисципліни;
- самостійне проведення навчальних занять з дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять), самоаналіз.

#### **5. Керівництво педагогічною (асистентською) практикою**

5.1. Загальне керівництво та контроль за проходженням практики здобувача покладається на завідувача кафедри до якої прикріплений здобувач на період проходження практики.

5.2. Керівником педагогічної (асистентської) практики здобувача, як правило, призначається науковий керівник, або професор / доцент профільної кафедри.

5.3. Керівник практики несе відповідальність за планування, організаційне та науково-методичне забезпечення практики.

5.4. Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану практики передбачає:

- забезпечення проведення всіх організаційних заходів: інструктаж про порядок проходження практики, надання здобувачам-практикантам необхідних документів;

- інформування здобувачів про систему звітності з практики, зокрема: індивідуального звіту (містить індивідуальний план проходження практики, щоденник практики, у якому зазначаються послідовність та види виконаних робіт, час та місце їх виконання, а також виставляється оцінка їхнього виконання керівником практики), оформлення методичних розробок (якщо це передбачено індивідуальним планом);

- допомога у складанні індивідуального плану на весь період практики та приведення у відповідність до програми практики змісту занять;
- організацію відвідування й обговорення занять та інших професійноорієнтованих заходів.

## **6. Права та обов'язки здобувача**

6.1. Здобувач спільно з науковим керівником обирає програму проходження практики залежно від індивідуального рівня педагогічної та наукової підготовки, плану роботи над дисертаційним дослідженням тощо.

6.2. Здобувач при проходженні практики має право ознайомитися з програмою та отримати від керівника практики консультацію щодо оформлення всіх необхідних документів.

6.3. Здобувач має право звертатись до наукового керівника, завідувача кафедри, завідувача відділом аспірантури, з усіх питань щодо проходження практики, вносити пропозиції щодо удосконалення змісту і організації практики.

6.4. Здобувач зобов'язаний у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою педагогічної (асистентської) практики.

6.5. Здобувач під час проходження практики за попередньою домовленістю має право відвідувати заняття провідних фахівців з метою вивчення методики викладання, знайомства з передовим педагогічним досвідом.

6.6. Здобувач зобов'язаний дотримуватись Правил внутрішнього розпорядку ЗВО, виконувати розпорядження керівника практики та адміністрації ЗВО, що стосуються організаційних та навчально-методичних аспектів реалізації практичної підготовки за певною Програмою. У разі невиконання вимог, висунутих аспіранту, він може бути відсторонений від подальшого проходження практики.

6.7. Здобувач відсторонений від проходження практики або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план наукової роботи аспіранта і згідно з Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 року, підлягає відрахуванню.

6.8. Здобувач повинен протягом 10 робочих днів по закінченні практики надати відповідну звітну документацію (допустимо й в електронній формі) на кафедру та до відділу аспірантури і докторантури.

## 7. Звітна документація

7.1. За підсумками проходження педагогічної (асистентської) практики здобувач представляє на кафедру та у відділ аспірантури та докторантури: звіт про проходження практики (додаток 1); відгук наукового керівника про проходження практики; витяг з протоколу засідання відповідної кафедри про затвердження звіту.

7.2. Здобувачі, які здійснюють науково-педагогічну діяльність, представляють відповідні документи, які підтверджують виконання навантаження та атестуються кафедрою на основі наданої звітної документації.

7.3. Звіт та витяг з протоколу засідання відповідної кафедри про затвердження звіту подаються здобувачем до відділу аспірантури та докторантури.

7.4. Підсумковий (семестровий) контроль здійснюється по закінченні практики у формі диференційованого заліку шляхом захисту звіту з асистентської педагогічної практики.

7.5. Захист звіту з практики проводиться на засіданні профільної кафедри за обов'язковою участю керівника практики від кафедри.

7.6. Оскарження аспірантом результатів оцінювання, у разі незгоди з ними, здійснюється у встановленому порядку.